

Opinió

La tribuna

Pimes i IA: no et quedis en còpia

Arnau Bonada

Economista, president de la Xarxa Orion i vicepresident segon del CIESC

Fa uns dies, jo estava en còpia en un fil de correus electrònics d'un expedient professional i vaig presenciar com dues persones s'anaven escrivint amb textos clarament generats amb IA. Era una situació gairebé còmica, allò que en llengua castellana s'anomena tan bellament un "diálogo de besugos". Feia la sensació que ni un entenia què preguntava, ni l'altre què responia. Dues màquines parlant entre elles, amb humans que es limitaven a transcriure els seus missatges. Sembla que els rols entre les persones i la tecnologia s'estan intercanviant. Els humans, a vegades, ja només som el canal. Com apuntava recentment Daniel Innerarity, "amb l'automatització, els humans podríem estar programant la nostra pròpia obsolescència".

En l'àmbit jurídic, ja hi ha casos en què els tribunals de justícia han expedientat advocats per un mal ús de la IA generativa. Havien presentat escrits amb referències a jurisprudència inexistents, amb interpretacions normatives inèdites o, fins i tot, citant informes oficials que van resultar ser al·lucinacions del ChatGPT. Tal és la situació, que el Consell General de l'Advocacia Espanyola ha pu-

blicat un llibre blanc sobre l'ús de la IA per, entre d'altres, advertir dels seus riscos i de les seves implicacions deontològiques.

L'estiu passat vaig llegir el magnífic llibre de Sala i Martín *Entre el paradís i l'apocalipsi*. A banda de gaudir enormement amb el relat històric de l'evolució científica i empresarial que ens ha permès arribar fins aquí, em va servir per entendre els fonaments conceptuals del funcionament de la IA. Ara he llegit també *La revolució inevitable*, en què el sabadellenc d'adopció Genís Roca reflexiona sobre què està passant, què passarà i què hi podem fer.

He trobat interessantíssima la descripció que fa Roca del present empresarial. Explica com poques empreses estan enfocant el repte de la IA de manera global i estratègica. Al contrari, s'està donant certa màniga ampla als treballadors perquè vagin incorporant aquesta tecnologia amb criteris i iniciatives individuals. Les organitzacions es troben "davant una proliferació de solucions artesanals i individuals" que poden desembocar en un "cert desordre".

Aquesta anàlisi és acuradíssima i coincideix plenament amb el que observo de manera

recurrent en moltes empreses. En plena revolució tecnològica, a casa nostra detecto tres grans limitacions: la primera és la mida reduïda de les companyies, que no permet gaire espai per a la reflexió estratègica. La segona, l'edat mitjana de les persones amb càrrecs de responsabilitat, que és força avançada; és a dir, existeixen pocs nadius digitals amb capacitat executiva. I la tercera és que el directiu mitjà es troba, en certa manera, esgotat per les grans crisis que li han tocat afrontar en els darrers anys i es veu superat per la magnitud del repte.

En aquest context, sembla clar que les empreses necessitaran un acompanyament extern. Ens cal formació, formació i més formació. En un país en què l'Administració no és capaç ni de fer funcionar els trens, la revolució s'haurà de liderar des del sector privat. Aquí, les estructures supraempresarials poden resultar clau. Com a exemple de bones pràctiques, el Centre Metal·lúrgic acaba de llançar un nou servei per ajudar els seus associats a implantar, de manera estructurada, eines d'IA en els seus processos interns. Aquest és el camí. No és un camí fàcil ni planer, però és l'únic possible.